

MIGUEL HERNÁNDEZ

Hiánydalok és hiányrománccok

VERSCIKLUS

BUDAPEST

Z-füzetek/142

**Sorozatszerkesztő
SIMOR ANDRÁS**

**MIGUEL HERNÁNDEZ
Cancionero y romancero de ausencias**

**A fordítás Miguel Hernández Obras completas I
kötetéből készült (2006, RBA Coleccionables, S.A.)**

**Fordította és előszóval ellátta
SIMOR ANDRÁS**

© Simor András

A mécsbogár ha párzik,
szebben ragyog.

Férfi nélkül kihunynak
az asszonyok.

Asszonyok fénye nélkül
a férfi nem lobog.

A mécsbogár ha párzik,
szebben ragyog.

Letölthető:

[\[PDF formátumban \]](#) [\[EPUB formátumban \]](#)

Antonio Buero Vallejo ceruzarajza

Előszó

A Hiánydalok és hiányrománok verseit *Miguel Hernández* ^[1] 1938 és feltételezhetően 1940 között írta. Valószínűleg első fia, *Manuel Ramón* 1938. október 19-én, tíz hónapos korában bekövetkezett halála után kezdett hozzá a híres ciklus verseihez. A 35. versben október holt gyümölcsös, súly, melyet a költő vállán hord. Verset ír a temetésről is, a nem nagyon mély gödörről, melybe nem is fért belé egy férfi, akivé az elsőszülött „lenni nem akart”, holnapját zavarosnak látta, inkább „tegnapjában maradt.” A temető mellé érkező költőt magával rántja a halott gyermek csontjából áradó hullám,

tengernyi föld, tenger mélye felé vonszolja, mióta „hiányzik egy test a házból.”

A francóista lázadás kitörésekor, 1936-ban Miguel Hernández már ismert költő és drámaíró, ismerősei és barátai közt találjuk *Federico Garcíá Lorcát*, *Pablo Nerudát*, *Raúl González Tuñont*, *Miguel Altolaguirrét*. Ifjúkori barátja, *Ramón Sijé* halálára írt elégiájáról *Juan Ramón Jiménez* írt dicsérő sorokat az *El Sol* című lapban.

1936 januárjában jelenik meg második verseskönyve, az *Örökös mennydörgés*. 1937 szeptemberében adja ki a *Vörös Segély* nevű kiadó *A nép viharát*, híres polgárháborús verseinek gyűjteményét. Harmadik verseskönyve, az *Emberre les az ember* szintén Valenciában jelenik meg, pontosabban kinyomtatják a kötet belíveit, de egy filológus vezette francóista bizottság parancsára elrendelik a kinyomott példányok teljes bezúzását, két példány menekül meg, és ez lehetővé teszi a kötet kiadását 1981-ben.

A költő katonaként is harcol a falangista ellenforradalom ellen. A híres Ötödik Ezred (*Quinto Regimiento*) tagjaként részt vesz a terueli harcokban, az andalúziai, extramadurai ütközetekben. 1937 márciusában veszi feleségül szerelmét, *Josefina Manresát*. 1937 júliusában Valenciában részt vesz az Antifasiszta írók Második Nemzetközi Kongresszusán, augusztusban a Szovjetunióba utazik a Szovjet Színház Ötödik Fesztiváljára, onnan Párizsba, majd Stockholmba.

A nép vihara című kötetét *Vicente Aleixandrénak* dedikálja. Ezt írja a dedikációban: „A mi alapzatunk mindvégig ugyanaz: a föld. Sorsunk, hogy gyökeret verjünk a nép kezében. Csak ez a magasztos kéz őrizheti meg a költő szent, izzón kiömlő vérének. Akik bepizskolják ezt a kezet, akik megbecstelenítik ezt a vért, a nép és a költészet gyilkos árulói, senki se mossa tisztára őket, saját piszkukba fulladnak bele.”

A Hiánydalok és hiányrománok ciklusban kevés háborús vers található. Közülük legmegrázóbb a románcformájú, asszonánc-rímelésű *HÁBORÚ* című vers. A világ minden anyja elrejtje övét, „szüzesség vak barlangjába visszatérni mind szeretne”, a gyermek télén lételemben vágyik. A tenger szomjúságtól nyög, „és a föld is vízzé lenne.” A döbbenet látomása ez a vers: „Szájak jönnek, mint az öklök, / az öklök sisakok lettek. / Ormótlan paták a lábak / és rekedt falak a mellemek.” „Vér fut a világon átal, / ketrecbe zárt, attól senyved. / Elpusztulnak a virágok, / füvek falják föl a kertet.” A spanyol polgárháború borzalma világnyi látomássá nő, vagy már a második világháború borzalma ez a vers? A spanyol börtönben szenvedő, először halálra, majd harminc évi börtönre ítélt költő a második világégés rettentő látomásait írja? „Szenvedélyek, akár kürtök, / dalok halálhymnusz zengnek, / kő kövön itt ne maradjon, / írmagja se az embernek.” A látomások közben egyetlen kérdést tesz fel: „Miért szeretem a fényt, ha / sorsom, hogy ködökbe vesszek?”

Miguel Hernández 1939 áprilisában visszatér Orihuelába, ahol 1910. október 30-án született. Huszonkilenc éves. Második fia, *Manuel Miguel* ekkor három hónapos. A költő helyzete Orihuelában veszélyes, tizenkilenc nap múlva Madridba megy, onnan Sevillebe, majd Huelvánál átlépi a portugál határt. Április 30-án letartóztatják, és május 3-án átadják a spanyol hatóságoknak. Letartóztatásakor a hatósági iratok szerint azt nyilatkozta, ne ismételjék meg, ami Garda Lorca estében történt: a „gyors kivégzést”. Pablo Neruda közbenjárására váratlanul kiszabadul, bírói ítélethozatal nélkül. Ismét Orihuelába megy, ahol feljelentik, és ezúttal már véglegesen Franco börtönébe kerül. 1940 januárjában halálra ítélik, ezt az ítéletet változtatják később számos értelmiségi és az orihuelai vikárius, később leóni püspök beadványát elfogadva harminc évi börtönbüntetésre. A bírósági iratok szerint „nem tartozik semmilyen politikai párthoz, de elismeri antifasiszta eszméit, a Nemzet Ügyével nem azonosul, úgy véli, hogy a Nemzeti Mozgalom nem teszi boldoggá Spanyolországot.” Arra is kitérnek, hogy *A nép vihara* című kötet marxista eszmeiségű, a költő „agitátor és propagandista volt,

feltételezhetően kommunista.”

A Hiánydalok és hiányrománok számos verse szerelmes vers.

A szerelmes versek központi témája a férfi és nő egymásra utaltsága. A népi lírát megújító huszadik századi spanyol költészet egyik remeke például a következő Miguel Hemández-vers:

*A mécsbogár ha párzik,
szebben ragyog.*

*Férfi nélkül kihunynak
az asszonyok.*

*Asszonyok fénye nélkül
a férfi nem lobog.*

*A mécsbogár ha párzik,
szebben ragyog.*

De az egymásra utaltság két szereplője közül mintha a férfi volna a kiszolgáltatottabb, és nemcsak a börtön miatt. A férfi belsejében sebzett vizek állnak, szerelme egyre távolibb. A csókról már nem a napfény jut eszébe, hanem a hold, amely négy darabra törik, jeges, halni roskad.

Josefina Manresa az 1939 januárjában született második gyerekkel, Manuel Miguellel 1941 júniusáig, amíg a költőt át nem viszik az alicantei fegyintézetbe, ahol tizennyolc nappal halála előtt egyházi házasságot köt Josefinával, nemigen tudja halálra, majd harminc évi börtönre ítélt férjét látogatni. Miguel Hernándeznek az élet a baljós végzet, nem a halál. Szeméből eltűnik szerelmének szeme, karjában az asszony karja szertefoszlik. De még így is azt üzeni: „A tüzem legyőz téged, / hiába vagy jeges szél.”

A 48. vers különös képpel idézi fel az asszonyt

*Szíved nőstényoroszlán,
kihez mancs illik.
Gyűlölet nárdusával
virágzói mindig.*

*Nőstényoroszlán,
mintha koronám volna,
érkezik hozzám.*

A szívben ellentmondásos érzelmek kavarnak:

*Mily közel és mily távol
sodor minket az emlék,
te a holtakhoz indulsz,
én az élőkhez mennék.*

A szerelmes versek megrázó módon szólnak a hiányról, a távollétról. A hiány rút sebe támad az asszonyra, „és a férfira is.” A búcsú haldoklás, élő holttestek mind a ketten. „Zavart a férfi, / Zavart a nő.” A nap messze jár tőlük, az űrt nem töltheti ki a lelkefosztott test, a januári szél ketté akarja szelni, el akarja választani őket egymástól.

A spanyol *ausencia* szó, ami egyszerre jelent távollétet és hiányt, a 29. versben, egy tizenkét soros, románcrímelésű versben

kilencszer ismétlődik, hatszor szakaszkezdő szóként, és háromszor az utolsó sorban:

*Hiányod látom mindig:
szemed sugara vádol.
Hiányod hallok mindig:
hangod időben rám szól.
Hiányt lélegzem mindig:
sóhajtasz fűből, fából.
Hiányt tapintok mindig:
tested nincs, legyen bárhol.
Hiányod tudom mindig:
szájad elűz magától.
Hiányod őrzöm mindig.
Hiány. Hiány. Hiányzol.*

A költő hiányt lát, hall, lélegez, tapint érez mindig. „A költőnek az öt testi érzék professzorának kell lennie” – írta Garda Lorca. „Az öt érzéké, ebben a sorrendben: látás, tapintás, hallás, szaglás, ízlelés.” – folytatja. Miguel Hernández hiányleltára a látással és a hallással kezdődik, a tapintással végződik.

Szerelme érzéki szerelem. A nőtől azt kéri, hogy teste titkait lesse ki. A börtönben is ugyanaz maradt. Idézzük a híres 63. verset, amely a katalán Joan Manuel Serrat zenéjével és hangján lett világhírű:

*Hasadon kívül
zavaros minden.
Hasadon kívül
jövendő sincsen,
menekül, elfut,
itt hagy a nincsben.
Hasadon kívül
elbújt az isten,
hasadon kívül
nincs miben hittem,
világ veszendő,
csak por van itten.
Hasadon kívül
sötétlik minden,
hasad világít,
egyetlen kincsem.*

Másodszülött fia születése előtt így köszönti hitvesét:

*Amikor az újhold eljön,
szülni fekszel, kedvesem,
és hasad ragyogni készül,
sugárzik rám fényesen.*

Manuel Miguelt, két orihuelai látogatása alkalmából, néhány hónaposán látja, a költőt utolsó, végzetes hazatérte taszítja végleg Franco börtönébe, kisfia ekkor nyolc hónapos. Híres *Hagyma-bölcsődalt* a börtönből küldi fiának, amikor felesége levelét

kézhez kapva megtudta, hogy asszonya nem eszik mást, csak hagymát és kenyeret.

*Zúzmarás lé a hagyma,
kemény és hitvány.
Napjaid dere ül meg
éjeim titkán.
Hagyma és éhség,
zúzmara és sötét fagy,
kerek keménység.*

*Éhségnek bölcsejében
alszik fiacskám.
Hagymának vérét szopja,
tengődik hagymán.
Véred patakja
cukornak zúzmarája,
éhség és hagyma.*

*Barna asszony a holdban
fonálként bomlik,
terád magát borítja,
ekképpen óv itt.
Nevess, kis lélek,
hozom neked a holdat,
mikor csak kéred.*

*Házamnak pacsirtája,
neved mindétig.
Szemed nevetésében
világunk fénylik.
Nevess hát nékem,
átszállók, téged hallván,
a mindenségen.*

*Szabaddá leszek tőle,
növesztek szárnyat.
Magányt, börtönt lebírvá
rab lelkem szállhat.
Repül az ajkam,
szívem kigyúl villámként,
hol ajakad van.*

*Nevetésed győzelmes
szablyaként villog,
pacsirtán, rózsán győzől,
mindet lebírod.
Napnál sugárzóbb,
csontom jövődjére
tebenned látok.*

*Húsom ujjongva ébred,
szemhéjam nyílik,*

*még sosem volt az élet
oly színes, mint itt.
Pintyeknek ezre
röppen fel a testedből,
kering verdesve!*

*Gyerekkorból ébredtem,
ne ébredj, még ne.
Szájamban szomorúság:
neved az égre.
Őrizd bölcsődben
nevetésednek tollát
melengetőén.*

*Legyen magas a röptöd,
egész az égi,
húsod hajnali égbolt,
fényben fehérlik.
Nincsen ott árnyék,
ahonnan te érkeztél,
bár oda szállnék!*

*Nyolcadik hónap végén
öt kis narancsvirág van,
öt kicsi, harapós fog
nevet a szádban.
Öt kicsi jázmin,
világít öt fogacsád,
áthatol bármin.*

*Csókok határmezsgyéje
minden fogacsád,
holnap fegyverré válnak,
vággyal harapják,
tüzes mohóan
húsát a szerelemnek
férfiú csókban.*

*Szállj, kicsim, szállj anyádnak
két hold mellére:
hagymától szomorúak,
szopjál, ne félj te.
Neved vidáman.
Ne tudd, most mi történik
kint a világban.*

A *Hagyma-bölcsődal* hangvétele egy másik versben is megjelenik, amelyet általában nem illesztnek a *Hiánydalok és hiányrománok* leghitelesebbnek tartott, első hetvenkilenc darabja közé:

*Kerék, messzire gördülsz.
Szárny, kit vár a magas lég.*

*Torony, gyönyörű gyermek.
Nem volt ily pirkadat rég.
Gyermek: torony, kerék, szárny.
Láb. Toll. Villám és tajték.
Légy, milyen sohasem volt.
Milyen sosem akadt még.*

*A holnap vagy. Gyere,
mindent kezédbe adnék.
Lényem vagy, benned élve
lobognék, sose halnék.
Te vagy az univerzum,
remény és megmaradt ég.*

*Lovad a föld, ugorj rá,
mint a vadcsikót, akként
törd be. Lovagolj rajta.
Patája fény és árnyék,
élet és halál bőre,
toporzékol, továbblép.
Ülj fel. Vezesd. Repülj hát.
A május vagy, tavasz légy.
Vágtass. És jöjj karomba,
gyermek, villám és tajték.*

Manuel Miguel két éves, amikor anyja vele együtt Alicantéba költözik, ahová a költőt 1941 júniusában átszállították az ottani fegyházba. Kilenc hónapnyi élet vár ekkor Miguel Hemándezre.

1942 márciusában paratífuszban, majd tuberkulózisban megbetegszik, s mivel kellő orvosi ellátást nem kap, 28-án, harminckettedik éve elején meghal. A halált megállapító orvos írja: „...A holttest szeme nyitva maradt, természetes módon bezárni nem lehetett...A pajzsmirigy-túterengés jellegzetes tünetében, basedow-kórban szenvedett, arcvonásai eltorzultak, állhatatosság és fény csillogott a tekintetében – lelki szimptomák, amelyek irodalmi tevékenységét jellemezték – szellemi élénkség és túlzásokra hajlamos érzékenység...”

Mintha a halotti bizonyítványt kiállító orvos a prózát „irodalmi nyelvre váltotta volna át, hogy kifejezze tiszteletét és csodálatát az elhunyt iránt” – állapítja meg a Miguel Hernández perét és börtöndokumentumait feldolgozó *Miguel Gutiérrez Carbonell*, mintha csak esztétaként a költő egyik jellegzetes vonását, az egzaltáltság irodalmi kifejezőmódját állapítaná meg.

Madridi börtönében Miguel Hernández megismerkedett *Antonio Buero Vallej*óval, a későbbi neves drámaíróval, aki ceruzarajzot készített rabtársáról. A ceruzarajzról olyan férfi néz ránk, akinek a tekintetét a börtönorvos állhatatosnak és csillogónak nevezte.

Hernández mindvégig szabad lélek maradt. A *hogyanra* leginkább a terjedelmesebb hiányrománok elemzésével felelhetünk. A ciklus románcai nem a hagyományos románok elemeiből építkeznek, lírai önvallomások ezek végig azonos asszonáncrímekeket tartalmazó románáncrímelekkel. Előzményei leginkább néhány Góngora-románban keresendők. A *Most, hogy nyugalomba térek...*, *Kíváncsiak vagytok...*, *Híves kicsi szellők...*, *Tavaly mily ostoba voltam...*, *Nem volt elég a betegség...*, *Szerelmes román* Góngorájától tanulhatta el Miguel Hernández a románáncrímelek és ritmust követő lírai önvallomást. Ezáltal ne a különbözőséget

hangsúlyozzuk, hiszen *Góngora* mitológiai utalások közé rejtette önvallomásait, csipkelődő hangvétellő, szatirikus románcokat írt. Miguel Hernández románcrímeléső és ritmusú vallomásai tragikus viaskodások a szerelemmel, a hiánnyal és távolléttel, a börtönnel. Ám mindkét költő lelke titkait tárta fel kendőzetlen igazmondással.

És tegyük hozzá azt is, hogy *Góngora* barokk gazdagsága, képalkotó módszere él tovább Miguel Hernández lázas szenvedélyű képeiben. A hernándezi képalkotás meglepő anyagszerősége is a góngorai hagyományból táplálkozik. Idézzük az anyaságról szóló sorait:

*A lélek szőtte őket, a bimbójukból úgy tört
ki a méz, mint a lépből, odabent gyűlt titokban.
Melleid a hajnalban: duzzadt anyai kútfők,
küzdenek, fehér árként, mi bennük volt, kicsorran.*

Térjünk vissza a hiányrománok vallomásos mivoltára. Viaskodásának szép példája *AZ UTOLSÓ ZUG* című román, amely, akárcsak a nemrég említett, szintőgy nem szerepel a ciklus leghitelesebb 79 verse között, ám egyik legőszintébb önvallomása a börtönben szenvedő költőnek. Több változattól rekonstruált vers ez, nyolc sorát, melyekben a rímelés eltérő a szabályos románrímeléstől, fordításunkban nem szerepeltetjük.

*Az utolsó és az első:
zuga a legnagyobb napnak,
temetője életünknek,
hol a szemeid elhagynak.*

*Itt szeretnék megpihenni,
szerelemtelen maradjak.*

*Ott virágzik az olajfa,
lábam az utcáján ballag,
ezernyi hely nyílik ottan,
hová a fák hívogatnak.*

*Hevesebben ver a vérem,
a vérem részének vallak.*

*Haldokolnak az olajfák,
de rügyeik kifakadnak,
és a fiúk közeliükben
halálukig ott maradnak.*

*Mozdulatom húsa, csontom
halandó ritmusa faggat,
mozdulatodért sóhajtok
akkorát, hogy belehaljak.*

*Szív két kő közé szorulva,
kik a szívbe belemarnak,
megfulladsz a szerelemtől,
tengert tengerek harapnak.*

*Megfúlok a szerelemtől,
megfulladni mégse hagynak.*

(...)

*Mennyi börtön életemben,
sehová se nyílik ablak?*

*Hajadnak feketeséget
fekete századok adtak,
sötétlő feketeséget
és izzón legigazabbat:
évszázadokat bejárok
útjain sűrű hajadnak,
szemed, szüleid szemének
feketéjéig haladjak,
érjek hajad sűrűjébe,
hol villámod tartogattad.*

*Magányos zug, hol a férfi
kihajt, lángol temiattad.*

*jaj, húsod utcája, honnan
nincs kiút, zuga hasadnak,
hol álló nap haldokoltam,
míg vége nem lett a napnak.*

*Lőportól és szerelemtől
pusztulnak városok, falvak,
a vér népe hová indul,
káprázik a megzavart agy.*

*A narancsfa élet ízű,
idő ízű az olajfa,
hogy igaza melyiknek van,
szívem vitatkozik rajta.*

*Az utolsó és az első:
egy holttest fekszik alattad,
a világ burukkol néki,
szerelmet vall kiszikkadt part.*

*Szieszta, mitől sötét lett
az éltető nedvek napja.
Itt szeretnék elpihenni,
szerelemtelen maradjak.*

*Szerelem után minden föld.
Senki aztán, egymagad vagy.*

Megfullad a szerelemtől, és mégsem tud megfulladni. „Gyűlölet gyötör, szeretlek” – írja hitvesének – és így folytatja: „szerelem gyötör, gyűlöllek.”

Ezt üzeni hitvesének:

*Nézz reám, megláncolt rabra,
se meleg, se sugarak
a váratlanul leszállóit,
a kegyetlen köd alatt,
kinek étke kenyér és kés,
semmiféle jobb falat,
olykor úgy esik, csupán kés,
szerelem miatt.*

Eltűnt körülötte a világ:

*Minden, mit jelentett egykor
repülő fecskecsapa t,
fény, tágasság, levegő és
a tér távlata, a nap,
a horizont, itt e zugban
kősrba vetve a rab.
Rengeteg, sivatag, tenger,
vér szava, hegyvonulat,
a léleknek szabadsága
kelt könnyörgő vágyakat,
mind testemen vonul által,
de velem egy se marad,
pedig kibomlanak újra,
szerelem miatt.*

De a foglár ízű csöndben, hol falhoz állítják, a szakadékba kémelve „boldog vagyok, és szabad. / Büszke, szabad, szabad, boldog, / szerelem miatt.” Kicsiny számára a béklyó világ. „Ki rak mosolyra bilincset? / Börtönzi be hangomat?” – kérdezi. És azt üzeni a halálnál is messzibb és magányosabb hitvesnek: „Messze vagy, kezedben őrzöd / börtönömet, láncomat.” Arra kéri Josefinát, érezze, hogy férje szabad. Figyeljünk fel a sorvégre vetett felszólító módra:

Szabad vagyok. Szabad, érezd.
Szerelem miatt.

Mintha a börtönbe zárt költő szabadabb lett volna, mint a távolban levő hitves. Zárjuk sorainkat a ciklus 56. versével:

A szabadság talizmán
bensődben van jelen csak,
dörög, akár a villám.

Simor András

[1.]

Ruhák, illatával,
illatos kendőcske.
Teste távol immár,
ez maradt belőle.
Ágy, melege nélkül,
árnyék lepedője.
Teste immár távol.
Ez maradt belőle.

[2.]

Fekete szemek, feketék.
Kinyílt a világ
szempilláid felett,
feketék, messziek.
Szemed aranya ég.
Borúsra vált az ég
szempilláid felett,
esősek, feketék.

[3.]

Lenni nem akart.

Nem ismerte a férfit,
asszonyhoz aki tart.
A szerelmes pihe
virággá nem fakadt.
Érzelmait elrejti,
vágyakat visszatart,
hogyan a hajnal elé
hótisztán hulljanak.
Holnapja zavaros volt,
tegnapjában maradt.

Lenni nem akart.

[4.]

Mint a felkavart víz,
olyan a te szemed.
Milyenek?

Szíved
legzavarosabb vize
a te szemed.
Milyenek voltak? Milyenek?

[5.]

A férfi belsejében
sebzett vizek állnak.

A legtisztább vizekben,
élet, téged látok.

A férfi belsejében
sebzett vizek állnak.

A legtisztább vizekben
út nélküli árnyak.

A férfi belsejében
sebzett vizek állnak.

[6.]

Ez a temető közel van
ahhoz, hol aludtunk ketten,
kék kaktuszok, kék agávék,
gyerekek, népes seregben,
elevenen kiáltoznak,
halott ha bujkál a kertben.
Minden kék, aranyló, tiszta,
nem is fénylik semmi szebben,
Négy lépés – holtakat látok.
Négy lépés – élőkhöz mentem.
Tiszta, aranyló és kéklő,
a fiú elérhetetlen.

[7.]

Távol a vére.
Teste is távol,
süllyed a mélybe:
mélységes mélybe,
remények rejtik
vágyak vizébe

[8.]

Mit akar a januári
szél, a szakadék feletti,
míg öllelek, mire készül,
ablakainkat beverni?

Földre vetni. Elkergetni.

Földre vetve, elkergetve,
két vér, egymástól már messzi.
Mit akar a dühös szél itt,
mit akar még velünk tenni?

Kettészelni.

[9.]

ÖRÖKKÉ EGGYÉ LETT SZERELMESEK KERINGŐJE

Ők soha el nem hagyták
az ölelések kertjét,
csókok rózsatövénél
hulltak rájuk az esték.

Haragos hurrikánok
sorsukat kettészelték.
Villámok hadakoztak.
Villogtak éles fejszék.

Földjét sápadt kezeknek
új földeken keresték.
Szakadékon keresztül
tépett ajkuk keresztjét
vitték szelektől hajtva.
Hajókat vihar vert szét,
testük, karjuk a mélyben,
és mélyebben, mint nemrég.

Úzöttek, elmerültek,
életük védtelenség,
március és november
holdja kegyetlen emlék,
kavarogtak a szélben,
mint könnyű porszemecskék,
kavarogtak a szélben:
mindig egymást ölelték.

[10.]

Könyörög a szobában
a hamuszürke szél,
ott, ahol ő könyörgött,
hangja hangomhoz ért.

A magányos szobában
sebesült szél beszél,
hangja is hamuszürke,
körbejár, visszatér.

Elhagyott tükör nézi.
Láda, piszkosfehér,
sivár arcképpel szemben,
ágy, hideg, mint a jég.

Ki szerelmes sosem volt,
hamvakat hord a szél.

Éjszaka közepében
hamuszürke szoba
szerelemtelen szélben.

[11.]

Mint ifjú füge, nőttél
szakadék szélén nemrég.
És mikor arra jártam,
veled zúgott a hegység.
Mint ifjú füge, nőttél
fénylőn, vakon, gyerekként.

Mint fügefa, olyan vagy.
Vén fügefa, ki emlék.
Megyek, és üdvözölnek
avar és csöndes esték.

Mint fügefa, kit villám
vénít, és senki sem véd.

[12.]

A nap, a rózsza, a gyermek
egy napig élő virágok.
Új gyermekek, napok, rózsák,
kiket nyílni, jönni látok.

Holnap többé nem leszek:
helyem elfoglalják mások.
S aki engem itt keres,
már csak emlékemre lát ott.

Egy napig él, de hatalmas,
kicsinyke tövön virágzott.
A fény virága a villám,
perc virága, elcikázott.

Virágok között mentél el.
Virágok közt terád várok.

[13.]

Napfényben csókolni,
asszony, olyan csók az,
tart élet végéig.
Ajkak felragyognak,
elektromos szikrák,
villámként lobognak,
négy ajak, fénylő nap,
ajkai a csóknak.
Holdfényben csókolni,
asszony, olyan csók az,
halál végéig tart.
Ajkak haldokolnak,
szálljon alá, kéri,
tűnjön el, a holdat,
felső ajak, alsó,
ajkai a csóknak,
négy darabra törve,
jeges, halni roskad.

[14.]

A csók oly mélyre ért le,
hogyan eljutott a halottak szívébe.

Jött a csók, és haragja
az élők ajkát dühösen harapta.

A nagy csók visszatérve
vékony ajkakat érintve hullt mélybe.

Mit akart a csók tenni?
Holtakat kiásni, élőket temetni.

[15.]

Ha el veszítelek...
Ha megtalálalak,
föld alá viszlek..
Föld alá viszlek,
testem földjéhez,
szomjúság hív lent.

[16.]

Hajnal hozta testedet:
virágját virágzó húsnak.
Fáj, hogy több nem lehetett,
csak virág, szirmai hullnak.
Szív, mely csak egy napig él itt,
kinyílik, bezárul kelyhe.
Virág sosem tart egy évig,
ha betölti, föld felette.

[17.]

Itt e mezőn
tengert borzolt a szél.

Egyszer ide visszatér.
Ha egyszer egy csöpp érinti
ezt a mezőt, ez a mező

érzi: a tenger beszél.
Egyszer ide visszatér.

[18.]

Mikor utcádba lépek,
ablakod alatt járok,
megcsap engem az illat,
mi még házádban szállong.
Mikor temető mellé
érnek velem e lábak,
magával ránt a hullám,
mi még csontodból árad.

[19.]

A szív víz, mélyébe nyel,
megsimogat, énekel.

A szív nyíló kikötő,
ki bezárul, az is ő.

A szív víz, mélyébe nyel,
kavarog és elsodor,
örvénylik, és öl, ha kell.

[20.]

Föld. A búcsúzkodásé,
haldoklásé is egyben.

Tegnap mi elbúcsúztunk,
tegnap mi haldokoltunk.
Föld, ami közibénk állt.
Hol ma meghaltunk ketten.

[21.]

Peron, kikötő mindig
halál ízű, kegyetlen.

Ezért, mikor elválunk,
szétfoszló kendő lebben.

Vagyunk élő holttestek
a messzi végtelenben.

[22.]

Egyre jelenvalóbb vagy.
Mintha mellemre cikkano villám
röpítene téged ide.
Lassú villám lassú
idege.
Egyre távolibb vagy.
Testemen futsz, mint távoli vonat,
testemen át ide.
Mint egy fekete hajó,
fekete.

[23.]

Ha úgy élnénk, mint a rózsa,
mint a rózsa, a lángra gyúlt csoda,
testünk örök illatok háza volna,
illatok otthona.

Jaj, milyen rövid nap volt,
mikor rózsákat ültettem oda,
a házba te úgy jöttél,
oda, oda, oda,
mint sebesült, illatos meteor,
nem tér vissza soha.

Amit ott hagytál nekem, szakadék volt,
egy rózsakert nyoma,
hogyan testünk odamenjen, hí egy illat,
nem száll el sehova.

[24.]

Kincsem egyetlen fénykép.
Papírlap, szívvel telve,
hónapokon át mindig

zugokban rejtegetve.

Vizét a messziségnek
innám: élvezni vágyom,
bár nem több, csak kísértet.

Egy papírlap a társam.
Egy papírlap, mi éltet.

[25.]

Három seb kínja éget:
szerelem,
halál,
élet.

Szívbe három seb talál:
élet,
szerelem,
halál.

Három seb végez velem:
élet,
halál,
szerelem.

[26.]

Elöttem futóhomok,
az élet nevei rajta:
élet, halál, szerelem.
Tengeri szélrohamok
betűimet, odacsapva,
eltörölték teljesen.

[27.]

Ragadj meg, ragadj meg.
Eressz el, eressz el,
vadak, emberek, árnyak,
napok, virágok, tenger.
Ragadj meg.
Eressz el.

[28.]

Eltűnik a szememből
a szemed, megjön aztán
keresztül futva messzi
hiányok sivatagján.
Karod is szertefoszlik
a karomban, és megtér
ebből a pusztulásból,
amivé mostan lettél.
A tüzem legyőz téged,
hiába vagy jeges szél.

[29.]

Hiányod látom mindig:
szemed sugara vádol.
Hiányod hallom mindig:
hangod időben rám szól.
Hiányt lélegzem mindig:
sóhajtasz fűből, fából.
Hiányt tapintok mindig:
tested nincs, legyen bárhol.
Hiányod tudom mindig:
szájad elűz magától.
Hiányod érzem mindig.
Hiány. Hiány. Hiányzol.

[30.]

Szívébe mi szúrt,
az asszonyra ki támadt?

Sebe, a rút,
rút sebe a hiánynak.

És a férfira is.

Hogy sírba hullt,
az asszonyra ki támadt?
Sebe, a rút,
rút sebe a hiánynak.

És a férfira is.

[31.]

Mily közel és mily távol
sodor minket az emlék,
te a holtakhoz indulsz,
én az élőkhez mennék.

[32.]

Neked a halál baljós végzet.
Nekem életem az, legyen akárhol.
Én mindig állva látnálak téged.
Te mindig elmerülni vágyói.

[33.]

Vén cipők temetője
legyen házam jövőre.

Ahol mindegyik órán
seprű tisztítsa portám.

Merev szobrok körében
legyek új vetemény lenn.

És ahonnét idáig
jövendő ajkak kertjén
majd árnyékom világít.

[34.]

A mécsbogár ha pázrik,
szebben ragyog.

Férfi nélkül kihunynak
az asszonyok.

Asszonyok fénye nélkül

a férfi nem lobog.

A mécsbogár ha párzik,
szebben ragyog.

[35.]

Szőlők, datolyák, almák,
pirosak és aranylók,
lélek mentája, sáfrány,
pórusaimban laktok.
Mint a szemeid, szőlők,
szőlők, mint az a homlok.
Mint sebzett gránátalmák,
virágoddal kibomlók,
karcsú datolyák, lágyak,
örökre eltűnt bolygók,
sáfrány, menta, szegények
asztalain mosolygók,
esőd hull bő sugárban,
ősz van, kongnak a hordók,
holtan szóródsz ma széjjel,
halálod után forgok,
holt gyümölcsös, október,
súly, mit vállamon hordok.

[36.]

Drága holtam, drága holtam,
föld hidege meleggé lesz,
mióta te fekszel ottan.

[37.]

Csalán és csillagpázsit
őszidőben előjön,
mindkettő hódít lágyan,
szelíden a mezőkön.

Az ősz, egy íz
szétválaszt,
széthord mindent a földön.

Mint egy ládán, ma zápor
kopog, ver a tetőnkön,
nő a fű, mint a szárnyam,
arra való, hogy nőjön.

Csalán és csillagpázsit
együtt nő, ha az ősz jön.

[38.]

Keresztül megy az utcán,
mondják, övé a lábnyom,
és én szólok: nem járt itt.
De mégis megtalálom,
minden utcán és téren
lelke lábnyomát látom,
a kövezeten hallom,
olyan ez, mint egy álom,
lábad önfeledt, boldog
kopogását csodálom.

[39.]

Magányos ágbogok,
bánatnak szakadéka,
hol zokogni fogok.

[40.]

Szemek valamennyi házak,
leselkednek és ragyognak.

Szájak valamennyi házak,
köpnek, harapnak, csókolnak.

Karok valamennyi házak,
taszítanak, átkarolnak.

Valamennyi házból erdő,
árnyék üzenete sóhajt.

Elégedetlen vér árad
és könnyörög bennük holnap.

Egy kiáltás, és a házak
néptelenül rohamoznak.

Egy kiáltás, valahányan
megnyugosznak, várakoznak

[41.]

A szerelem úgy érkezett közénk el,
miként a hold két pálma közé szállva,
egymást sosem ölelték.

Bensőséges zszibongása két testnek
burukkoló éneket hozott nemrég,
de megkínzott, rekedt hang lett belőle.
Ajkak sírtak kövekként.

Ölelés vágya húsunk noszogatta,
fényugarak csontunk melegítették,
de mozdulni vágyó karunk kiverte
gonosz halálverejték.

Szerelem és hold szállott el közöttünk,
magányos testünket kétfelé szelték.
Két kísértet vagyunk, egymást keresve,
két távolodó emlék.

[42.]

Mikor ajtód előtt járok,
a délután megsebez,
hová nézek, szépet látok,
nem a halál helye ez,

Az ajtódnak nincsen háza,
se utcája: útja van csak,
hol útját asz alkony járja,
akár vize egy pataknak.

Van ajtódnak kulcsa, mindig
nyikorogva énekel.
Gyönyörű délután nyílik,
egy fecske sem repül el.

Ajtód előtt füvek nőnek,

de nem tapos rájuk senki.
Haldokolnak, nyöszörögnek,
alkonyi láng, és más semmi.

Ajtód bőre rejt egy ágyat,
meg lehet-e osztani?
Nincs földje a délutánnak,
hol meghalhat valaki.

Százados alkonyok szállnak,
a délután kéklő, égi,
szánd ezt a két szegény lábat,
de ajtódon te nem lépsz ki.

És ajtódon nincsen ablak,
beszélgetni sem lehet.
Gyönyörű délután van csak,
jaj, semmit sem tehetek.

Kék délután koronája,
ajtód olyan üres, szürke.
Éjszaka, nem nappal várja,
remény nélkül, elmerülve.

[43.]

Susogó szempillái
a nádültetvényeknek.
Férfi álmára hullva
őrzi az éji csendet,
mell és fej megnyugodva
vele együtt pihennek.

Némítsátok el hangját,
ne ébredjék, a fegyvert,
gyűlölet kését hozná,
mi fogai közt reszket.

Így, aludják a férfi,
a föld övele egy lett.

[44.]

Olyan öröm volt, milyen csak egyszer van,
mihez hasonló többé soha sincsen.
A szív, kamrája sok szomorúságnak,

fényekkel telt, hogy velük melegítsen.

Olyan öröm volt, mint maga a reggel,
hatalmas kékség gyulladt ki a szívben,
beszédesebb lett még a lüktetés is,
karcsú csúcsa is hevesebb lett itt benn.

Olyan öröm volt, szinte fájni kezdett
elbújni, nevetgélni, futni innen.
Egy asszony és én, akik őt fogadtuk,
húsából lett gyermeket, legfőbb kincsem.

Olyan öröm volt, mint maga a hajnal,
igazság, nála szűziesebb, nincsen.
Kigyúltak a kakasok, elhallgattak,
nem vetélkedett övele egyik sem.

Ő az először érkezett öröm volt,
hogy önképével ujjongni derítsen.
A másféle örömök elmerültek,
mint porszemek végtelen tengervízben.

Olyan öröm volt, mindétig egyetlen,
aranylónak, örökfényűnek hittem.
De örökké való szomorúság már,
alig született, eltemetni vittem.

[45.] NAP-ÉLET

Fénylő test, akit pelenka se óv már,
sugárzó anyag végleg összetörve,
elkísér a nap, kinek társa voltál,
bensődből üzen, visz tovább előre.

Hús, mi a tisztaságtól lobbant lángra,
csont, minél nincsen áttetszőbb, se mélyebb,
bőr, déli tüzet keres ragyogása.
Vér, csillogó varázsú, mint a lélek.

A nappal teste, te emberfeletti,
szép találkozás vakító gyümölcse,
ily nyári hajnalt sose látott senki,
aranyló nap tűzött ébredő földre.

Mennybemenetel, izzó, a hegyekre
kicsöppenő vér, új nappal virága,
áttetsző homok, nyugatra, keletre

zengő öröm csillaga, koronája.

Test, boltívek tüzes napfordulója,
belőle csapnak ki vakító lángok.
Mintha minden test még ragyogóbb volna,
tekintetednek zenitjére látok.

Lángoló és aranyló hímpor teste,
hajlékony, hangos, tiéd, és enyém is.
Gyászba borított az utolsó este,
szerelem, sötét hajad látom mégis.

Világíts a mélységbe, sírok itt lenn,
mert a kegyetlen tajték semmivé tesz.
Légy árnyékká, az árnyék az én kincsem,
míg az áttetsző fényesség kivégez.

[46.]

Gonosz szem lobog.
Gyűlölete nő.
Zavart a férfi.
Zavart a nő.

[47.]

Mi hív?
Harag ellened,
szeretni a szív.

Mi szól?
Hegyedben lövés,
csók szérúm alól.

Mi vár?
Téged egyetlen,
engem két halál.

[48.]

Szíved nöstényoroszlán,
kihez mancs illik.
Gyűlölet nárdusával

virágzói mindig.

Nöstényoroszlán,
mintha koronám volna,
érkezik hozzám.

[49.]

Elaggodtak a népek.
Gazdátlan szívek égnek.
A szerelem se véd meg.
Fű, por, holló száll égnek.
És az ifjúság?
Koporsón virág.

Magányos törzs, kivénhedt.
Asszony, mint fa, kiégett,
nézi ágyát, mivé lett.
Gyűlölni nincs mi végett.
És az ifjúság?
Koporsón virág.

[50.]

Esik. Szemem keresgéli
a szemedet, a szemed két
sugarát, árnyékba hullott
szemed gödre, drága emlék.
Messzire néző tekintet,
benne horizont, melegség,
a nap meghitt sugarakkal
melengette szemed nemrég,
pilláidra álmaidnak
sötét koronáját tették.

Tekintet, sötét, aranyló,
dárdái szívemet verték,
mindenkinél igazabb, szebb
lélek üzent velük ekképp.

Szemek, kik magukba szívják,
amit üzen a mindenség,
mert tudják, élni annyit tesz,
mint keresni a fény csendjét.

Esik, mintha egy órjás szem

sírna most, belőle esnék,
egy szürke és vérző szemből,
maga lett a végtelenség.

Esik szemedre, ellátnak,
hol kutyák őrzik az estét.
Esik fekete szemedre,
fekete, fekete szentség,
esik, mintha a víz zölddé
varázsolná, ó, milyen szép.

De távolba tűnt az íve,
sötétségbe merült nemrég,
mikor fekete lett minden,
a szív is fekete emlék.

Virágozni fog megint?
Virág, melyet annyi test tép,
a föld alatt szaggat széjjel,
parazsa éled egyszer még...
De hiába esik, száraz,
elhervadt reménytelenség.

[51.]

Nem volt a gödör nagyon mély.
Szinte csak tetejét láttam.
Nem is fért belé egy férfi,
sötétjében keskeny árny van.
Veled a világ széles volt,
bár ijesztő földön álltam.

Házamban veled boldogság
élt boltívek magasában.
Általad a házba lépett,
győztes fény égett szobámban.

Házam gödör, gödörré lett.
Fáj szememnek, ne is lássam,
hogy eltűnik a fény onnan,
alkóvvá válik a házam.

Mikor esik, öblösödnek
a falak itt a szobákban,
a bútorok kizöldülnek,
kezemben levél, virág van.

A házam város volt nemrég,
ajtóm pirkadatra tártam,

másik nyílt az alkonyatnak,
végtelen éjt onnét láttam.

Az én házam most koporsó.
Megnő az éj záporában,
a fecskéket elijeszti,
félnek tőle mindahányan.

Hiányzik egy test a házból,
Mi sem vagyunk, csak hiány van.

[52.] **FIAMNAK**

Megtagadtad bezárni a szemedet, én holtam,
hiszen az égre nyíltak, akár két boldog fecske,
júniusok hevével gyűlt ki színük, már hol van,
hajnalok láthatárát, vidékét járják messze.

Ma annak jött el napja, föld alá, a sötétbe,
föld alá, esős mélybe, kietlen, hideg sírba,
nedvek közé, nap nélkül, testem jövő fénye,
a föld alá temetlek, ahonnét nem térsz vissza.

Amióta halott vagy, hiába jön a reggel,
szemed napjától ébredt, ő lobbanhatta lángra,
sietett az október, és megőszült a tenger,
noszogattad az ősz, hogy ablakunkat bezárja.

A nap tette ezt, felfalt, az egyetlen rivális,
a távoli árnyékba taszított, rejtsen odva,
fényével mélybe lökve, lefelé, földbe máris,
mint olyat, ki nem is volt, meg se született volna.

Tíz hónapig a fényben, égbolton gömbölyödve,
halott nap, éjbe hulló, te eltemetett árnyék.
A nappalt meg se várva eltűnt hajad örökre,
bealkonyult a húsod, hajnalt hiába várnék.

A madár rólad kérdez, tested hívja keletre,
hajnallal ébredt húsod, örökre nyíló ablak,
gyerek, hosszan neveltél, és meghaltál nevetve,
mint különös virágok, akik nevetve halnak.

Távol vagy, távol, távol, távolabb, mint a fecske,
nyári madár nem élhet jég lábához tapadva:
fecske, alig kinyitva szárnyát, hogy szálljon messze,
az ellenséges ollók diadalt ültek rajta.

Virág, aki nem tudta fogad erőssé tenni,
ami talán a vadság egy szelíd jele volna.
Elet serdülő ajka, aki levelét veszti,
levél, mi elszáll rögtön, mielőtt bármit szólna.

Mit a tenger tanácsolt, semmit se ért tenéked...
Jövök a lány nap képét ököllel ütni, verni,
temetek egy kenyérkét, adom a feledésnek,
szemedre mit tehetnék, a tenyeremben semmi.

Zöld és vörös és barna: zöldek, kékek, aranylók,
színei az életnek, mit őriznek a kertek,
virágok, kiknek kelyhe a lábad elé hajlott,
sötétek, szomorúak, mind haloványra dermedt.

Sarokban ülő asszony: nézd ideért a nappal.
(Jaj, már a szemek nélkül, kik a hajnalban nyíltak!)
De hasadban, szemedben, vitázva virradattal
rettentő éj sötétlik, nekünk sohase pirkad.

[53.]

HASAD PARTJAI

Mit dicsérjek a földön, ami tiéd ne volna?
Magam ágyamba vetném, mintha két magányos hold
keresztjére feszülnék, és lángolva dicsérem
szép partjait hasadnak.

A völgy barátságfüjét idézi nékem lábad.
Gránátalmákat téptem érett ajkáról nemrég.
Remegő szedrek, lányok, fogaimmal haraptam,
honnét kiűztek engem.

Kiűzve, menekülve, mint lelkesült halacska,
ki azt kéri a víztől, víz lány mozdulatától,
pusztítsa el, temesse villámait a mélybe,
elektromos szikráit.

Még megremegtet engem kettőnk első csatája,
mikor fogunkkal téptük a holdat darabokra,
pipacsos áprilisban szaggatva lepedőket,
tengertől ösztönözve.

Berek vonszol magához, pihék árnya kigyullad,
haragos harapások, a legmélyebbig érzem,
szédületes szurdok hí, befogad, tébolyultját
a ragyogó halálnak.

Alagút, vakon járok bensőd legbelsejében.
Viaszlevelű loncok mögött rejtélyes csillag,
ott, hol a sors tajtéka ütlegel, magával ránt
meghitt, magányos zugba.

Benned él az oázis legirigyeltebb kertje:
a szegfű és a jázmin egybenőnek, megfűlnak.
Belőled mennyi század, örületé, halálé,
és mind teveled történt.

Föld szíve, a mindenség központja, minden benned
gomolyog forgószélként, ott kering körülötted
bolygók mohó vágyával, nap szeme, nyílvá nyílik
fehér almavirágban.

Ablak, tengerre néző, a legtisztább halálra,
egyre mélyebb és egyre kéklőbb és egyre tágabb.
Mint végtelen lélegzet a tereket betölti
közted, köztem, a tűz közt.

Nyelj el, lány gödör, holnap beléd hullok, temess el.
Hasad legyen a kőlap, ami testem takarja,
bőröd a fakoporsó, és köldököd a sírbolt,
partja az öröklétnek.

Beléd vetem magam most, akár a mindenségbe,
tenger alatti vérnek tiszta delébe hullva,
míg a tenger habjába süllyed a haldokló sír,
férfivá lesz a jajszó.

A csillag szabadságát mélyedben megtalálom.
Egyesülünk tebenned, miként láncban két láncszem,
te, a birtokló, és én. Leszünk egyetlen lánczá:
ölelkezve halálig.

[54.]

Teveled van teli minden,
és minden énvelem telt meg,
a városok teli vannak,
akár a temetőkertek,

veled teltek meg a házak,
és velem mindahány testek.

Mikor az utcákat járom,
fölszedem, amit elvesztek,
életemnek darabkáit,

azt se tudom, hová lettek.

Hamar haldokolni térek,
valami vonszol, hogy menjek,
küszöbön, születés mélyén
várnak lappangó rejtelmek.

Énvelem van teli minden:
valami, mit tőled szerzek,
elvesztettem, megtaláltam
valamikor, egyre messzebb.

Idő, tőlem elmaradt rég,
vonalai feketédnek,
vöröslőn belém ivódnak,
aránylanak, mint a tested.

Teveled van teli minden,
minden te hajaddal telt meg,
valamivel, nem talállak,
csontjaid között kereslek.

[55.]

Hallgatni fogok holtan.
Te beszélni fogsz élve.
Nem telik tőlünk szóra,
se tényleges beszédre,
életnek és halálnak
legjava sose tér be.
Csönddé kovácsolt kardok
metszik szavunkat félbe,
tekintetekké, csókká
öntve, mit sem remélve,
sebet szerzünk egy harcban,
mi nem megy többé vérre.
Csöndem ütés tenéked.
Csönded vibráló béke.
Csöndünkkel fog ragyogni
igazság tükre, fénye.
Csönddel hullunk ezentúl
a nappalba, az éjbe.

[56.]

A szabadság talizmán,

bensőben van jelen csak,
dörög, akár a villám.

[57.]

Fekszik test a testen,
fekszik föld a földön,
szelek a szelekben

[58.]

Haragos ajkak.
Vad szemek lesnek.
Kutyák vonítnak.
Ideje ebnek.
Minden hiába.
Kiszáradt medrek.
Földek és testek,
testek és testek
Micsoda rossz út,
hamuszín, sebzett!
Szíved termékeny,
gyöngéd, szeretlek!

[59.]

Háborúk, búsak,
ha nem szerelemért háborúznak.
Búsak, búsak.

Fegyverek, búsak,
ha nem szavak, jobb, ha elnémulnak.
Búsak, búsak.

Férfiak, búsak,
ha sírba nem szerelemért hullnak.
Búsak, búsak.

[60.]

Nappali vadak serege
az éjiek után koslat.

Messze jár a nap,
látjuk a holdat.

Dél fenevadja
az éjfélbe mar holnap.

Messze jár a nap.
Látjuk a holdat.

[61.] *A FÉNY ÉS AZ ÁRNYÉK FIA*

I.

(AZ ÁRNYÉK FIA)

Te, hitvesem, az éj vagy: az éj abban a percben,
mikor asszonyi lénye tetőzik fenn a holdban.
Asszony, te vagy az éjfél: nő az árnyék felettem,
az álom is tetőzik, a szerelem is lobban.

Nap kovácsolja szívem, tüzes acélja éget,
a nap óriás léptét követi, bárhová mégy,
a nap heve ég bennem, ereje roppant fénynek,
mint a reggelek csúcsa, mint alkonyati árnyék.

A testedre fonómon, mikor rádob az éjjel
rettentő erejével, kapzsi mágnessel vonzva.
Magával ragad engem lázas, csillagos széllel,
kiver a hideg, lánggra gyúl lényem mélye, orma.

Az éjszaka kigyullad, akár egy süket máglya,
ásványok lángja csap fel, sötétlik megvadultan.
Lüktet körben az árnyék, megrészegít a vágya,
mintha kifolyt bor volna, lélek ijesztő kútban.

A lélek üres fészek izzó, parázsló ágon,
ő a látható vakság, azé, aki szerelmes,
vak ölelésre vágyik, túl életen, halálon,
a fényt barlangba rántja, míg végleg övé nem lesz.

Az árnyék kér, parancsol, a lények eggyé lesznek,
hosszú villámok égő csókokat csillagoznak,
vad, egymást gyötrő ajkak, kik szerelembe estek,
mind néma szenvedéllyel zenélnek, burukkolnak.

Azt kéri, hogy zuhanjunk együtt a lepedőre,
a hold alatt, te és én, kettőnké ez az élet,
a mindenség remegjen, a kigyulladt föld őre,
torkunkban láng lobogjon, mi megperzsel, eléget.

A fiú a homályban csillagok fényét gyűjti,
szerelem, csontvelő, hold és világló sötétség.
Renyheség üregéből kibújik, lázunk hűti,
magányos városoknak hozza kialudt fényét.

A fiú az árnyékban: árnyékká lett egészen,
vetésüket szívébe csillagok záporozzák,
Tejút itala, forró lüktetés messzi égen,
nősténynek és álomnak kínálja, küldi csontját.

Már csillagos erőit megmozdítja az árnyék,
árnyék-küszöb az égbolt, micsoda csillag-kincs ez,
alvó párok közé ront, esküvőt vár a násznép.
Te, feleség, az éj vagy. Én a dél vagyok, hitves.

II.

(A FÉNY FIA)

Hajnal vagy, feleségem: első sugara benned,
homlokodra a reggel nyíló órái szállnak.
Fényre vár, vakít engem félig nyílván a tested.
Bensőd napot kovácsol, születő napnak látlak.

Fény centruma, füzével téged hí a nagy óra
a láng küszöbén, téged ölel maga a láng is,
én téged várlak, búza a szérűre hajolva,
fény centrumában házunk, ő maga is sugárzik.

Sötét kutak kiválnak sötétjéből az éjnek,
kutat mélyébe süllyed az éj, ott gyökeret ver.
Világít vajúdasod, kőkemény anyaméhed,
falak közt, miket szétver felragyogva a reggel.

Vajúdas nagy órája, a legkerekebb óra:
szétrobbannak az órák kiáltásodat hallva,
világ ajtói nyílnak, tárulnak hajnalodva,
nap születik hasadban, fészket tebenned rakta.

A gyerek legelőször árnyék volt és ruhácska,
mit szíved mélye varrt meg, kezdednek mélye varrta.
Az életbe így kezdett, árnyék volt és ruhácska,
árnyékkal, ruhácskával ki csírázott a napra.

Árnyékok és ruhácskák, néptelen, egymagukban,
zengő gyerekekkel teltek, boldog mozdulatával,
ajtóit tárta házunk, a fényektől kigyúltan,
kiáltástól ragyogva, fényesség járta által.

Jaj, élet: gyönyörű szép haldoklásod keserve!
Árnyékok és ruhácskák, mind a gyermek nevével,
árnyékok és ruhácskák, ennyi az ember terhe,
árnyék, ruhácska veszve, ha jó a végső éjjel.

A hajnal vagy, fiúcska, dél gyermekének hiszlek.
Fényeid itt ragyognak, és nem tűnik el egy se.
Haldoklunk, anyád és én, ébren, álmodva, mindegy,
álmunkat, szerelmünket a hátunkon cipelve.

Szólok, lélegzetemmel szívem kiszakad immár.
Levendula és gyanta nélkül szobádból sír lesz.
Mégfúlok, ha nem szólok, halál kötele himbál.
Hajnal vagy, feleségem. Én a dél vagyok, hitves.

III.

(A FÉNY ÉS AZ ÁRNYÉK FIA)

A lélek szötte őket, a bimbójukból úgy tört
ki a méz, mint a lépből, odabent gyúlt titokban.
Melleid a hajnalban: duzzadt anyai kútfők,
küzdének, fehér árként, mi bennük volt, kicsorran.

Hitvesem, kiáradtak holdas fénnel a vénák,
és elöntik a házat, a te ízéd szivárog.
Belőled, mint kaptárból, egész seregnyi méh szállt,
habzó tejjel repülnek, roppant méhkasra látok.

Mintha édesség volna véred mindegyik cseppje,
pórusaidba bújtak a munkálkodó méhek.
Tej zsidongását hallom, menyegző árad egyre,
zengő folyóid jönnek, dús áramukban nézlek.

Bővérű asszony, boldog hasad vermébe hulljak.
Dús hasad legyen sírom, sorsom beléd temessem.
Csontomat tüzes vassal égessék, lánggra gyúljak,
alakod ekként őrzöm, immár elvehetetlen.

Megmaradunk fiúnkban örökre egyesülve,
vad, ragadozó vágyunk egyesülni akart rég,
idő, vér kettős ága, eggyé lesz hajunk fürtje,
egy nyaláb két nyalábból, ha nem, bele is halnék.

Fagyott láng ölel minket, ölelnek a halottak,

kik az élők körében konokul tovább élnek.
A fiú mezőt, házat örököl tőlünk holnap,
te és én őt elhagyva vele maradunk végleg.

Legyen a fiú nemzönk, büszkén szülessünk újra,
hogy végleges anyaggá húsunk őbenne váljon,
lelke kezét mozdítson, és a légcsavart fújja,
hogy a kerék forogjon, és hogy a búza álljon.

Cselekszik, hogy az élet tönkre többé ne menjen,
mi két darabunk ekként legyen egyetlen eggyé,
két szájból egyetlen kard, kézből kivehetetlen,
négy karból két örök kar, nincs, aki legyőzhetné.

Nemcsak téged szeretlek, őseidet tebenned
szeretem, és hasadban, aki kibújik holnap.
Örökösévé lettem a nagy emberi nemnek,
ez a fiú családja, és nincs vége a sornak.

Vállunkon szerelemmel, éberén és álomban,
most már fiúnkban váltunk csókot, te meg én, meglásd,
halottjainknak ajka forrad össze e csókban,
földünk minden lakói csókkal köszöntik egymást.

[62.] **AZ ESŐ**

Már a mező elnémult, az eső szagát érzi.
Záporozik a földre, miután odahagyta.
Kedvünk keresi olykor az örvendező égbolt,
szomjas pásztort vigasztal.

Eső ha hívja őket, mozdulnak a halottak,
a föld illatos, feltúrt gödörré válik akkor.
Végső, mély sóhajukkal a fák is illatoznak,
halálra készülődnek.

Míg esik, magáévá teszi az órák hangját
sujtoló szorongással a legutolsó óra.
Nyílik sok látható seb, és abból is szivárog,
ami befelé vérzik.

Mélyét mutatja minden, bensőséges és meghitt.
Mint földalatti élet, mint az eső, jelével.
Minden, minden, úgy látszik, egy valamire gondol,
teljes békére vágyik.

Mint varázsos, áttetsző vér, az eső úgy ömlik.

A föld megannyi nedve belém ivódik, átjár,
az árnyékhoz kötődöm ezután mindörökre,
az eső igazához.

Az ég elvérzik lassan egyre vérző sebétől.
A zöld zöldebb alkonyt fest valamennyi levélre.
A fatörzsek, a holtak még sötétebbé lesznek,
követik a víz vágyát.

Levelek a sarokban, vének, de újra élnek,
napon feledtem őket. Tegnapelőtti csókok,
az öreg, kiszáradt fák, élnek mind a halottak,
esőtől éledeznek.

Kocsmák, kutak és lelkek még mélyebbre merülnek.
Érzelmeimre áradsz, szinte sír mélyén fekvők,
te, aki köddé váltál, kísértetté a fénykép
elhalványult papírján.

Eső zenéje, álom zenéje, a halálé

.....
Megannyi állat, sejtik a fenyegető sorsot,
a csöppök alá bújnak.

Kopog száraz levélen, kopog az utcasarkon,
kopog a tenger tükrén, vizén lehetetlenek,
kopog a barázdákon, aszott hason, kopogva
száraz, süket ugarján.

Kopog a szurdokokban, kopog szakadék mélyén,
kopog, mint öngyilkos vágy, mint elfojtott remények.
Kopog, mint húsba vágó golyók, belénk hatolva,
mindenek vele sírnak.

Dobjai megkettőzik hangjukat, lassú sípja
konok, zokogó nyelvvel énekét újra kezdi.
És kopogva aláhull, mint koporsókra hullik
a fájdalom, a semmi.

[63.]

Hasadon kívül
zavaros minden.
Hasadon kívül
jövendő sincsen,
menekül, elfut,
itt hagy a nincsben.
Hasadon kívül
elbújt az isten,

hasadon kívül
nincs, miben hittem,
világ veszendő,
csak por van itten.
Hasadon kívül
sötétlik minden,
hasad világít,
egyetlen kincsem.

[64.]
A GYŰLÖLET ELŐTT

Csók vagyok, árnyék árnyékkal.
Csók, fájdalom és harag,
mert szerelem hevít engem,
szív szív nélkül, jaj, mit ad,
hol a lélegzet, a dolgok,
teremtés, szikkadt patak.
Szomjúság, a forrás messzi,
de a szomj bennem fakad.

Teli a pohár a szívvel,
belőle kóstoltalak,
nem ivott belőle senki,
hogy milyen, sejteni csak.
Gyűlölet, élet: de mennyi!
Szerelem miatt.

Nem cirógathatlak téged
kezemmel, a mozdulat
sóvárgó vágynak tüzével
lángra itt hiába kap.
Szárnyak röptét ma lefogják
vérem béklyózó vasak,
mind ereimet szorítja,
vadul beléjük harap.
Szerelem, élet, hová lett,
madár nem bont szárnyakat.
Gyűlölt szerelemtől béna,
szerelem miatt.

Szerelem, fent a boltíved,
álldogálok én alatt,
nincs más fény itt, csak a vágyé,
más világ itt nem akad.
Nézz reám, megláncolt rabra,
se meleg, se sugarak
a váratlanul leszállóit,

a kegyetlen köd alatt,
kinek étke kenyér és kés,
semmiféle jobb falat,
olykor úgy esik, csupán kés,
szerelem miatt.

Minden, mit jelentett egykor
repülő fecskecsapat,
fény, tágasság, levegő és
a tér távlata, a nap,
a horizont, itt e zugban
kő sírba vetve a rab.
Rengeteg, sivatag, tenger,
vér szava, hegyvonulat,
a léleknek szabadsága
kelt könnyörgő vágyakat,
mind testemen vonul által,
de velem egy se marad,
pedig kibomlanak újra,
szerelem miatt.

Mert idebent, rázogatva
a szomorú láncokat,
itt a foglár ízű csöndben,
hol falhoz állítanak,
a szakadékba kémelve
boldog vagyok, és szabad.
Büszke, szabad, szabad, boldog,
szerelem miatt.

Férfi számára nincs börtön.
Meggötözve tartanak,
de ez a béklyó világ itt
kicsiny nekem, szétszakad.
Ki rak mosolyra bilincset?
Börtönzi be hangomat?
Messze vagy te, a halálnál
messzibb és magányosabb.
Messze vagy, karodban őrződ
börtönömet, láncomat.
Kettőnk szabadságát őrződ
a karodban egymagad.
Szabad vagyok. Szabad, érezd.
Szerelem miatt.

[65.]

Burukkoló galambdúc
volt akkor a lakás.

Nem csalt oda, miként te,
galambot senki más.

Galambdúc, galambdúc,
ledöntött, kifosztott,
nem lesz soha már burukkolás.

[66.] SZÁJ

Száj, aki vonszolja szájam,
száj, aki elvonszolt engem,
száj, aki oly messziről jössz,
villámoktól fénylik lelkem.
Hajnala zord éjszakámnak,
fehér és vörös is egyben.
Száj, telisteli szájakkal,
madár madarakkal, ezren!

Felszáll az ének, alászáll,
szárnya nyílik, szárnya rebben.
Halál, ami csókokká lett,
halálnak szomja, gyötrelmem,
két szárnycsapás, a vérző mag
éledezik tőlük menten.
Alsó ajak, föld alattam,
felső ajak, ég felettem.

Csók, itt gördül az árnyékban,
mindenkinél sebesebben,
jön az első temetőből,
csillagok várják a mennyben.
Csillagot őriz az ajkad,
néma csillag égi csendben,
míg mennyei érintéstől
szemhéja vibrálva rezzen.

Csók, ki a jövőbe indul,
lányok, fiúk egy seregben,
nem lesz néptelen az utca,
se kihalt a mező, egy sem.
Mennyi ajak, eltemetve,
ajak nélkül, hány hever lenn!

Értük iszom ajakadból,
mindjükkért ürítem kelyhem,
szerelmes pohár borára
hulltak, ugyanígy kell tennem.

Ma emlékek, már emlékek,
keserűek, messzi, verten.

Életemet ajakadra
szorítom, a világ bennem,
enyém lett a végtelenség,
kiáradt, hogy elveszejtsen.

Ha ismét csókolhatnálak,
visszatérek, újra kezdem,
miközben századok hullnak,
mennyi verem, feneketlen,
aláhullnak, mint lázas hó,
szerelmük kikezdhetetlen.

Száj, ki elhoztad a hajnalt,
legtisztább fényére leltem,
nyelved által. Három szó az,
három láng égeti testem:
élet, halál, szerelem. Nézd,
ajkadra írtam, szerelmem.

[67.]

A mindennapi szemét,
mit kiereszt a férfi,
érzéseimet és
vágyaimat kitépi.

Mert szomorú szemét ez,
vágyaktól, szenvedélytől
zavaros és szeszélyes.

[68]

Víz közelében legyél, kedvesem,
éneked keljen át a tengeren.

Víz közelében teveled vagyok,
élő ereje legyen sóhajod.

Víz közelében legyél énvelem,
tajtéka nevetéssé legyen.

[68.]

Víz közelében legyél, asszonyom,
látlak, ismerlek, szíved hallgatom.

Víz közelében, eltűnt tengeren,
meg nem találom, el sem veszthetem.

[69.]

Murcia citromvirága
és pálmafája Elchének
az életért lelkesülve
odaszállnak teeléd.

Murcia citromvirága
és pálmafája Elchének
tovább élni haláloznak
sötét vizeire érnek.

[70.]

A SEPRŰ

MENNYBEMENETELE

Koronázza a seprút babérág, mirtusz rózsza.
Hős a seprű azok közt, kik vívnek a szeméttel.
Mindenütt ott van, rátör a számyaszegett porra,
alászállt, pálma volt ő, az égből hozzánk ért el.

Égő kard, vidám, ifjú, jól tudja, mi a dolga.
Tisztaság vágya, napfény, bátor bajnokként lépdél,
liliom, a sírgödröt megtisztítja naponta,
forró, tiszta, magasztos, serény, míg jó az éjjel.

Nem: a seprút keresztre nem feszítheti senki,
mert az ifjúság védi, őrzi törékeny vázát,
néma furulya, ám zeng, hangjától ég is ámul.

Fenséges nyelv, és bölcs is, nem rémíti őt semmi.
Illan a pihenő por, ha lehelete rávág,
és felszáll, mint egy pálma, a hajnal oszlopául.

[71.]

A SZERELEM UTÁN

Nem lehattunk. Földgolyónk se
tud mit tenni. Összetörték
vagyunk, mikor a nap eljött
messzi vágyaként a ködnek.
Egy láb, kilépne a fényre,
másik sötétben áll, öntelt.
A szerelem nem állandó,
senkiben, bennem se, köd lett.
A gyűlölet a parázsban
izzik, megmarad vörösnek,
Vörös a gyűlölet, hájas.
A szerelem sápadt, gyöngye.
Gyűlölet gyötör, szeretlek.
Szerelem gyötör, gyűlöllek.

Idő esőzik, esőzik.
Szomorú nap, ősznél őszebb.
Szomorú nap, bús napok közt,
szomorúsága a földnek,
enyém, farkasé, ébredve
szemünkben két tigris, bőszek.

Kövek, emberek kövekként
vadul egymáshoz ütődnek,
mint kövek a levegőben,
összecsapódnak, verődnek.

Magányok, egymást taszítják,
akik tegnap összenőttek.
Magányok, tompa üvöltést
őriz a csók, üvöltő csend.
Magányok, segítség nélkül.
Magányok, mind öröklődnek.

Testek, ragadozó tenger,
árként úszulnak, dühöngnek.
Szerelem, gyűlölet láncsal
kötözi együvé őket.
Az erekből városokba
süket emberek kitörnek.

Magányos szívben kétféle
érzések gyökéreként nőnek.
Nyomok, mint a víz a mélyben,
mező nélkül honnan jöttek?

Csak egy hang, messziről hallom,
mindig messzi, vele jön, megy

lényem, mint a nyak a vállal,
tudjuk utunkat közösnek.

Csak egy hang, mi felborzolja
páncélzatát eme bőrnek,
mit magamra öltök, tüskés,
olykor meredező szőrzet.

Nedves tengert a száraz szél
ki nem szárít, fel nem tölthet.
Augusztusnak börtönében
a szív élő marad, győztes,
mert ez a hang fegyverré lesz,
patak csobban, zengnek völgyek:

„Miguel: én emlékezem rád,
nap és por után jöttödnek
örülök, holdtöltét várva,
álomsír, ez a te földed.”

Szerelem: szedj részeimre
és építs föl, végül győzzek
igazat szólva, mint sóhaj,
mint sóhajtása a földnek.
Szerelem után minden föld.
A föld után minden földek.

[72.]

Vér számtalan folyója,
kikre ragyog a fény,
ketten fakasztjuk őket:
Te meg én.

Vér számtalan folyója
világunk tengerén,
jöttüket ketten várjuk:
Te meg én.

Vér számtalan folyója
végig a földtekén,
ketten fogadjuk őket:
Te meg én.

[73.]

Világok végtelenje,
miket szemeddel megnyitsz,
és bezársz két karoddal.

Világok végtelenje,
miket bezársz szemeddel,
és két karoddal megnyitsz.

[74.]

Vérünk között, kettőnk közt
valami messze röppen,
vakít, megzavar, elhagy,
történik érkezőben.

Vérünk között, kettőnk közt
valami ezenközben
új horizonttá bomlik,
teret nyer az időben.

Vérünk között, kettőnk közt
valami ezenközben,
mint egy híd, mint egy gyermek,
mint egy boltív a ködben.

Vérünk között, kettőnk közt
hány börtön, egyre többen.
Mikor valami úton
közöttünk, átmenőben.

[75.]

Amikor az újhold eljön,
szülni fekszel, kedvesem,
és hasad ragyogni készül,
sugárzik rám fényesen.

Hasad hajnala világít
majd ragyogó reggelen,
kutat mélyét fényesítve
elefántcsont éjjelen.

Amikor az újhold eljön,
nyílik a világ nekem.

Jött. Elhagyta a fegyvert,

karmot, tüskét az éjben.

Csupa lágyság lett minden,
lágyság földön és égen,
a hangja és a lépte,
a bőre, lába, és nem
övé többé a teste,
hangja se szól kevélyen.

Átváltozott egészen.

A vért csillagok festik
emberfeletti éj ez,
villámok, kedvességek,
csöndre, csókokra éhes.

Vadság emlékeképpen.

De mikor jött a hajnal,
fegyvertelenül, vétlen,
fegyverét visszaszerzi,
és a karma se tétlen.
Előjött. Az ajtóknál
őrült remények ébren.

Vadállat lett egészen.

És várta, hogy az ember,
a préda visszatérjen.

[77.]

A világot öt érzékszerv
mutatja nekem ilyennek,
és neked, mert a tiéid
partjai az enyémekeknek.
A többieknek világa
nem a miénk: idegen lett.
Víz ágya én, akárcsak te,
mind a ketten folyómedrek,
hol legmélyebb, ott tér nyílik,
és tisztaság, bennem, benned.
Az élet képeit látjuk:
mibennünk újjá születnek,
ők belőlünk, egyesülve,
ritmusukhoz erőt nyernek.
De lázunkkal formálódnak
minden dolgok és szerelmek.
A lég akkora, mint szívem,

lélegzetemmel kereslek,
és a nap olyan, mint fényem,
vele versenyezni kezdek.
Vak szemek másokra látni,
sötétek, nézni se mernek,
befelé fordulunk mindig,
rejtőzködve, egyre beljebb.
Szerelem és munka bennem
így küzd, veled készül egynek:
akár víz a homokparttal,
közösén alkossunk medret.
Senki se lát engem, senkit
se látok én, csak képzelgek.
Többek annál, amit látok,
mit kutatok, kevesebbek.
Mindenkivel ez történik,
észrevétlenekké lettek.
Senki se lát minket. Senkit
se látunk már, vakság vert meg.

[78.]
HÁBORÚ

Világunknak minden anyja
ölét elrejtí, remegve
szüzesség vak barlangjába
visszatérni mind szeretne,
magányos ősállapotba,
gyermektelen lételembé.
Sápatagon, megrémülve
virraszt a szüzesség egyre.
Szomjúságtól nyög a tenger,
és a föld is vízzé lenne.
Tűzét gyűlölség kinyújtja
ajtókat bereteszelve.
Hangok lándzsái vibrálnak,
bajonettjei remegnek.
Szájak jönnek, mint az öklök,
az öklök sisakok lettek.
Ormótlan paták a lábak
és rekedt falak a mellek.
Szív örvénylik, hánykolódik,
szétszakad, haláltól retteg.
Fekete tajték csapódik
az ijedező szemeknek.

Vér emel vak magasokba,
majd földre dob fejet, testet,

azt keresi, kifelé hol
vezet útja nyíló sebnek.

Vér fut a világon átal,
ketrecbe zárt, attól senyved.
Elpusztulnak a virágok,
füvek falják föl a kertet.
Liliomokra rohannak,
ölni egyre éhesebbek.
Fémekkel egyesülnének
vágyakozva minden testek:
magukat rettentő nászban
eljegyezni ők nem restek.

Eltűnni: a sóvárgó vágy
ural minden földet, embert.
Zászlók kísértete éled,
délibábjaik esengnek,
hazák mítosza: határok
képzeletté szélesednek.

Őrjöngő zenék, mint csizmák
dübörögve menetelnek,
remény arcára tipornak,
lágymelét tépik a csendnek.
Haragtól a lélek horgad.
Zokogás villámlik, reszket.
Miért szeretem a fényt, ha
sorsom, hogy ködökbe vesszek?

Szenvedélyek, akár kürtök,
dalok halálhymnuszt zengnek,
kő kövön itt ne maradjon,
írmagja se az embernek.
Nyerítések. Mennydörgések.
Köpetek. Csók. Kerekekre
szerelt sarkantyúk. Megőrült
kardok roppant sebet nyesve.

Azután csönd. Fehér pólya,
néma vatta vérző sebre,
opálszínű szike, bánat
megcsonkítva, elveszejtve.
Csönd. És egy zugban babérág
csontokon fekszik keresztbe.
Szerelmes dob, mint feszes has
szól szörnyű riadót verve
számtalan halott nyomában,
sohasem lesz távol egy se.

[79.]
(HAGYMA-BÖLCSŐDAL)

Zúzmarás lé a hagyma,
kemény és hitvány.
Napjaid dere ül meg
éjeim titkán.
Hagyma és éhség,
zúzmara és sötét fagy,
kerek keménység.

Éhségnek bölcsejében
alszik fiacskám.
Hagymának vérét szopja,
tengődik hagymán.
Véred patakja
cukornak zúzmarája,
éhség és hagyma.

Barna asszony a holdban
fonálként bomlik,
terád magát borítja,
ekképpen óv itt.
Ne vess, kis lélek,
hozom neked a holdat,
mikor csak kéred.

Házamnak pacsirtája,
ne vess mindétig.
Szemed nevetésében
világunk fénylik.
Ne vess hát nékem,
átszállók, téged hallván,
a mindenségen.

Szabaddá leszek tőle,
növesztek szárnyat.
Magányt, börtönt lebírvá
rab lelkem szállhat.
Repül az ajkam,
szívem kigyúl villámként,
hol ajkad van.

Nevetésed győzelmes
szablyaként villog,
pacsirtán, rózsán győzől,
mindet lebírod.
Napnál sugárzóbb,
csontom jövődjére
tebenned látok.

Húsom ujjongva ébred,
szemhéjam nyílik,
még sosem volt az élet
oly színes, mint itt.
Pintyeknek ezre
röppen fel a testedből,
kering verdesve!

Gyerekkorból ébredtem,
ne ébredj, még ne.
Szájamban szomorúság:
ne vess az égre.
Őrizd bölcsődben
nevetésednek tollát
melengetőén.
Legyen magas a röptöd,
egész az égig,
húsod hajnali égbolt,
fényben fehérük.
Nincsen ott árnyék,
ahonnan te érkeztél,
bár oda szállnék!

Nyolcadik hónap végén
öt kis narancsvirág van,
öt kicsi, harapós fog
nevet a szádban.
Öt kicsi jázmin,
világít öt fogacskád,
áthatol bármin.

Csókok határmezsgyéje
minden fogacskád,
holnap fegyverré válnak,
vággyal harapják,
tüzes mohóan
húsát a szerelemnek
férfiú csókban.

Szállj, kicsim, szállj anyádnak
két hold mellére:
hagymától szomorúak,
szopjál, ne félj te.
Ne vess vidáman.
Ne tudd, most mi történik
kint a világban.

JEGYZETEK

[¹] Miguel Hernández Gilabert (Orihuela, 1910 – Alicante, 1942) [[vissza](#)]

**Ez a
124
példány**

**ISBN 978-963-89346-3-5
ISSN 0866-4420**

Felelős kiadó Simor András

Felelős szerkesztő Tabák András

**2012 Vasas-Köz Kft. nyomda
Felelős vezető Badó Géza**

Terjeszti a Könyvtárellátó Közhasznú Társaság
